

Nro. 39

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indált Bétsből, Pénteken November 13-ik napján;
1807-ik esztendőben.

B é t s.

Lovasság Generálisát, egy szép Magyar Huszár Regementnek tulajdonosát, Mórva Ország és Szilézia komandirozó Generálját Ferdinand Austriai Királyi Fő Herczeget, néhai Majlandi Herczeg Ferdinánd egyik nagyra termett héros fiát Feldmarsalságra emelte Eő Cs. K. Felsége. Já nos Cs. K. Fő Herczeg, Fels. Urunk egyik kedves testvér ötte Stirii utazásából szerentséssen vissza jött. Ez több testvér eivel együtt a' Császári familia Holi-tsi jószágába ment vadászatra. Felséges Urunk is, ha fontos foglalatossági engedik, oda fog egy-néhány napi mulatságra menni.

Q q

A' közelebb múlt kedden ki adott Magy. Kurir darabjában, tartozó szoros kötelességünk szerént, a' két Magyar Hazának különös örömmel jelentettük, hogy Hazánk két nagy Oszlopait, és tündökös tsillagait, úgymint Erdődi Pálffy Károly Eö Herczegségét, és Monyorókeréki Gróf Erdődy József Országunk fő Cancellariusá ö Excellentiáját ezen méltóságos rangra 's fontos hivatal'ra emelni méltóztatott ezen folyó November 4-ik napján. A' hozzájuk ezen alkalmatossággal tulajdon kezével irt és küldött igen kegyelmes kifejezésekkel tellyes Cs. Kir. billeteket avagy czédulákat még akkor a' Magy. Kurir E. Olvasóival közleni szerentsénk nem lehetett; hanem most már azok is kezünkbe jutván, mint azon két nagy méltóságú Hazafi érdemeiknek és hűbizonyosságait közönségesen ki hirdetjük.

Az elsőbböz küldött Cs. Kir. billetek képen vagon.

Kedves Pálffi Grófom! A' midőn a' Grófnak számos esztendőktől fogva igen igen dicsiretessen viselt hivataljától való elbűszását, tulajdon kivansága szerént kegyelmessen meg engedem; egyszermind kötelességemnek tartom, különös kegyelmességemnek, a' Grófnak 50 esztendőknél tovább folytatott hű 's hasznos szolgálatjával való megelégedésemnek közönséges ki nyilatkoztatására, és a' Státushoz, 's uralkodó Fejedelemhez való hűségének nemineműképen való megjutalmaztatására kegyelmedet, és a' Kegyelmed férfi maradékait az első szülötség jussán, a' mellesleg való lineának kirekesztésével, az én

egész Monarkiában hercegi rangra emelni, a' melly végre a' Szükséges intézeteket mái napon meg is tettem — Különös gyönyörűségemre Szolgál az én nékem, hogy az én a' Gróf eránt való kegyelmességemnek és háladatosságomnak mái napon ezen jeleit adhatom, és a' Grófnak erántam mindenkör mutatott hívségében bizakodván magamnak fenn tartom, hogy a' tanatsával és hofzás tapasztalásával, a' midőn szükségemnek itilem, ezután is mindenkör élhessek. — Bécsben Novemb. 4-dik napján, 1807. esztendőben. Ferencz m. k. i.

Eö Cs. Kir. Felségének, nagy méltóságú Gróf Erdödy Jósef Fő Cancellarius Eö Excellentziájához küldött kegyelmes billetteje.

Kedves Gró Tom Erdödy! A' Grófnak igen hív és fogamatos szolgálatját, és a' Status, 's ennek Fejedelme eránt mutatott hívségét méltó tekintethe vővén, udvari Magyar Cancellariusomnak nevezem ki, a' mely méltóságos hivatal t. i. Gróf Pálffy-nak általam éppen most kegyelmessen elfogadtatott hivataljáról való lemondása által üresen maradt. — Az én Gróf eránt való különös bizodalmanak ezen közönséges jele, elegendő tanúbizonyosság lehet arra, mennyire betsüljem a' Grófnak érdemeit, és én is meggyőzöttnek lenni érzem arról magamat, hogy a' Gróf eddig meg bizonyított szolgálata éi buzgóságában tovább is megmarad, és szüntelen azon fogigyekezni, hogy a' Status javát ezután is előmeneteltesítthesse — Bécs Nov. 4 dik napján, 1807. eszt. Ferencz. m. k. i.

Az a' 6000 főből álló gyalog vadász regiment, melly eddig Morva Országban fekütt, a' múlt héten jövendőbéli kvartély helyére itten mársirozott kerefztül. A' Stábnak és az első batallionnak Fischamentben leszen a' kvartély, a' 2-ik batallionnak S. Pöltenben 's annak környékén, a' 3-iknak pedig Styriában.

E' folyó Novemb. 7-ikén két olly nagy tehetségű Bécsi Lakos hólt itten meg, úgymint B. Weinbrenner nagy Kereskedő és Mack Juvelier, avagy betses kövekkel kereskedő, a' ki mindenik 2 1/2 sőt 3 millió forintot hagyott maga után.

Prusszia.

A' Fels. Prussziai Király B. Brokhausent Párisba, B. Jakobi-Klöföt Londonba, B. Senft Silsachot Konstantinápolyba, Haenlein Urat a' Német Orzági Primáshoz követeknek küldötte. Azokból az intézetekből, mellyeket a' Prussziai tartományokban telznek a' Frantziák, azt lehet ki húzni, hogy nem egy hamar fognak azokból ki menni. — A' Prussziai Királyi Armádia a' várakban lévő katona őrizetekkel, és a' Gen. Blücher corpusával egyetemben, 25000 főnél többre nem megyen, ezeket is mesterség montural, zsóldal, és több készületekkel, a' közönséges jövedelem szük volta miatt, tartani.

A' Prussziai Armádiánál való reformatió már munkába vétetődött, 30 Generálnál több bocsatott nyugalomra. Az Armádiánál következő tikkelyekből álló Kir. rendelés tétetett közönsé-

gessé: 1) Az Ármádiánál mindennek, minden születés - személy - és rangbeli különbség nélkül alóról kell a' szolgálatot kezdeni — 2) A' Nemesek és nemtelenek közt való különbségnek semmi helye nem lesz ezután — 3) A' vétkes katona árestommal fog meg büntettetni. — 4) A' ki háromszori árestom után magát meg nem jobbitja, ha ujobban vetkezik, meg fog páztáztatni s. a. t.

Pruffziában minden eleség, sőt azon kívül is minden igen drága, a' marha dög még most is uralkodik nemcsak a' szarvas, hanem a' másféle marhák közt is. — A' környülállások úgy mutatják, hogy a' Pruffziában lévő Fr. hadi seregek nem egy hamar fognak onnan ki költözni. A' Marsal Soult corpusa, még most is sok requisitiókat telzen, és sok magazinumokat készít a' jövő téli kvártélyozásra.

A' Dántzigban kvártélyozó Frantzia tiszték és katonák az Úlmai és Jénai győzedelmeknek emlékezetes napjait avval inneplették meg, hogy az oda való árvák házának és szükölködő szegényeknek 8000 forintból álló alamisnát ajándékoztak.

A' Marsal Davoust corpusától való hadi tiszték is nagy pompával inneplették meg Varsóviában October 14-ik napját. Arra a' fényes vendégségre, mellyet a' múlt Octob. 14-ik napján ütöttek, a' Lengyel Ármádia Generáljait és Obristerjeit is meg hívták. Maga Marsal Davoust is meg tisztelte azt jelenlétével. A' vendégség közben illy gyökeres és szivre ható órátiót mon-

dott a' maga vitéz tetteinek sorsosihoz : „Ma múlt, úgymond, esztendeje, hogy ezen órában mindnyájan meg vóltunk egymással elégedve. A' Generálok a' tiszteknek és katonáknak vitézségekkel, a' tisztek és katonák Generálisaikkal meg vóltak elégedve; Következésképen mindnyájan reménylhattük, hogy a' mi igen szerstett Fejedelmünk is meg fog a' mi szolgálatunkkal elégedni. Ez a' reménység bé is tellyesedett. — Minckutánna a' mi Császáruk elleuségének határába esett fő városába bé ment vólna, és a' tsata után 14 nappal, a' maga 3-ik Corpusát armádiájával öfzve kaptsóltá vólna, illy emlékezetre méltó szókat intézett ahoz.

„Az-én Armádiám 3-ik Corpusától való Generálok Fel és All Tisztek és Katonák! azért kívántalak titeket öfzve gyűjteni, hogy a' mi 14-ik Octoberi tsatában mutatott vitézségekkel való megelégedésemet tincétek ki nyilatkoztathassam. Sok derék vitézeimet elvesztettem, mint tulajdon gyermekeimet úgy fájlalom őket, ámhár a' dicsőféleg mezején, és vitézi módon holtanak légyen is meg. Ebben az igen nevezetes könnyülállásban felette nagy szolgálatot tettetek nékem. Azon jó következéseket, mellyeket ma atok is szemléltek, a' 3-ik Corpus vitéz tetteinek köszönöm. — Vitézek! nagyon meg vóltam elégedve a' ti vitézi bátorságotokkal. Ti pedig Generálok Fel és Allisztek örökös jut nyertek az én háladatosságomra és jótéményeimre. —

„Ezek vóltak a' mi igen szerstett Fejedelmünknek szavai, mellyekre hogy méltokká tehea-

sők magunkat, örökös hívséggel kell éránta viseltetnünk, olyannal, a' millyennel viseltetett Cézár eránt a' 10-ik légio. Ez a' félelem nélkül való és fedhetetlen légio szüntelen vitéz volt, a' leg kétségesebb kimenetelű és a' leg veszedelmesebb környülállásokban is: szüntelen szemre való hányás nélkül való volt a' leg nagyobb hadi nyomorúságokuk közepette is. — Ő, tudniillik Cézár, a' maga szamtalan szövetségesei közt is az azok közt való jó egyeffégnek és a' maga eránt való jó indulatnak fenn tartása végett azt bátran ott hagyta, kiváltkepen való módon azért, hogy a' jó hadi fenytékben, és a' jó maga viseletben másoknak is követő példájába légyen. — Ha éntinek tek Vezérek nem vólnék, azon légiohoz hasonlitanának titeket. Egyedül a' mellett maradok, hogy semmit el nem kell mellőzni, a' mi által mindenkor példúl lehetünk másoknak, hogy annál fogva szüntelen méltókka tehessük magunkat, a' mi halhatatlan Császáruktól való betsültetésre, és az ő kegyelmere. Ellyen a' Császár! Ez a' felkiáltás több ízben meg újítatott a' jelenvölt vendégek által. A' vendégség a' Császár tiszteletére készített éneknek vig el éneklésével végződött el. —

Minden környülállásokból azt lehet ki hozni, hogy a' Svéciai Király az Angliával szerzett alliantzia mellett álhatossan megakár maradni, melynek nem utolsó tanúbizonysága az, hogy Skániának Landscron vagy Coronia nevezetű erőségében 's annak kikötőhelyében számos hadi nép és 80 ágyuzó hajók gyűjtettetnek össze, a' mel-

lyekkel tudniillik a' nevezett Fejedelem Zelandiát, az Anglusoknak onnan leendő el menetelek után el foglalni szándékozik.

Hadi Tudósítások.

Az Anglusoknak Koppenhágából való kimenetelek után, minden ott és körülbelől lévő vigyázó helyekre Dánus katonák állitattak ki. October 20-kán egy ágyúlövés távolságra voltak onnan az ellenséges hajók, még pedig olly lineaban, mint a' millyenben állottak oda lett meneteleknek idején. — A' nagy sietség közt sok holmit felejtettek el a' hajókra rakni, a' többi közt 50 darab lovat, mellyeknek talán helyt nem találtak hajóikon, és a' mellyek most is ide 's tova futkosnak a' mezőkön addig, míg a' parasztoktól meg fogattatnak. — A' Dániában, nevezetessen Koppenhágában lakott Anglusok csak nem mindnyájan Svéciába futnak, az ott volt Anglus Consul is egész familiájával oda utazott. — Azt az ágyú durrogást, melly nem régiben Koppenhágába hallatott, az Anglus és Hannoveranus katonák közt támadt verekedés okozta, melyben mind a' két részről sokan hüllottak el. — Sok igaz hazafiúi buzgósággal biró Koppenhágai lakosok meg nem tartoztathatták magokat a' sirástól, a' midőn a' Dániai hajókat az Anglusok el vitték volna.

Igaz ugyan hogy az Anglusok a' Zelandiai szigetből már ki mentek, de még most is szemen tartják azt az ő hajóik. Ázonközben még is alkalmatosságot talált Gen. Ewald egy számos Dániai hadi sereggel a' Fioniai szigetből való ál-

tal evezésre, Octob. 30-kán maga a' Korona herczeg is Fióniának O d e n s e e nevű városába várattatott, a' honnan a' nagy Belten Koppenhágába fog menni. — Minden Lübeki hajók, mellyeket az Anglusok és Svékusok eddig el rablottak, vissza adattattak.

Minekelőtte Koppenhágából el költöztek volna az Anglusok, kegyetlen tselekedeteket azzal tetézték meg, hogy egy nagy hajót, mely a' hajó készítő piaczon fel készülethen volt és egyik oldalával gyámolokon állott, fel fordították, 's annál fogva öszve törték, és haszna vehetlenné teték, mellyenn nagy kiáltással való örömet mutattak. — Admirál G a m b i e r és Lord C a t h c a r t kvártélyoknak folyosójáról örömmel nézték e' dolgot. — A' Dániai Korona Herczegnek minden intézetjei azt mutattják, hogy ő az Anglia ellen indított háborút tellyes teketsége szerént folytatni igyekezik.

Az Altonai tudósítások szerént, azok a' feltételek, a' mellyeket az Angliai Ministerium M e r r y ú r által a' Dániai Korona herczegnek küldött, abban állanak, hogyha Dánia előbbi neutralitására vissza tér, és azt a' Pétersburgi Cs. udvar garantirozza: tehát a' közönséges békeffég után három esztendővel minden most el vétetett hajóseregei és tengeri készületei vissza adatnak. Hogyha pedig Angliával szövetségbe lép, nemcsak pénzel, hanem hadi és hajóseregével is segíteni fogja Anglia Dánia Országot, és ha az által valamellyik Európai hirtokát el vesztené, azt e' világ más részében bőven ki pótolná. Ezeket a' feltételeket

egy általlában meg vetette a' Dániai Kormány-
szék.

A' Berlii fegyveres tárban naponként 300
ártilleristák foglalatoskodnak puska töltéseknek
készítésében, számos ágyukat küldöttek a' Fran-
tziák Külsőrinbe, a' nehéz ágyuk Magdeburgba vi-
tettek.

Anglus General Hutchinson most Stock-
holmiban vagyon. — Az Európai kikötőhelyekből
mindenütt ki szoritatott Anglus kereskedők azon
iparkodnak, hogy a' száraz Európával való keres-
kedést Svéczián által folytathassák. Addig, míg a'
Pétereburgi Csász. udvar azt meg nem akadályoz-
tattya, ez ugyan meg lehet; de ha I. Sándor is
hadat indít Anglia ellen, már akkor semmi re-
ményeség nem lehet az Európával leendő keres-
kedéshez.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nagy Britannia.

A' 14-ik Octoberi Londoni közönséges újság
levelek Angliának jelenvaló politika környülállá-
sait következőképen módon rajzollják le:

„Két nevezetes Status kurir érkezett mostaná-
ban Ministereinkhez, úgymint egyik Pétersburg-
ból, a' másik pedig Admiral Collingwoodtól. —
Az elsőhet a' mi Pétersburgban lévő követünk
Lord Lewison-Gower küldötte, még pedig
oly nagy siettséggel, hogy onnan 15 nap alatt ide
érkezett. A' vele küldetett irásoknak igen fonto-
soknak kell lenni, de a' mellyeknek foglalóját a'
ministeréken kívül senki sem tudja. Az Admirál
Collingwoodtól jött kurir is fontos követség-

gel küldetett ide, melly miatt mingyárt kabinetbeli tanácsot tartottak a' Ministerek."

„A' mi északi Ámerikai Respublikánál lévő követünk Erakine Ur vissza hivattatott, de más rendeltetett helyette, a' ki mindgyárt útnak indulni parantsolatot. Egy Amerikai hajónak Kapitánya, mellyet hajóink meg tartoztattak, és a' Plymouthi kikötőhelybe küldöttek, azt beszéllette, hogy az ő Neuyorkból való ki indulásakor azon Respublikának Angliával leendő háborúja el kerülhetetlennek tartatott."

„A' mi Dániával való igasságtalan és politikával ellenkező bánásunknak következéseit már is érezni kezdjük, 's nem sokára meg fogjuk azt a' drága időt érni, mellyben egyetlen egy haratja és frigyese sem leszen N. Britannianak e' föld kerekiségén."

„Epen most hirdettetett ki Pétersburgban egy Ukas, az az Csász. parantsolat, melly a' mi ott lévő kereskedőknek oly sok akadályt teszen, hogy azt méltán a' velünk való kereskedést tilalmzó parantsolatnak lehet tartani. E' mellett olly intézeteket tétett kikötőhelyeiben, hogy azokba hajóinknak bémenni tellyességgel nem lehet " —

„Hollandia, hajóinknak kikötőhelyeibe való bémvezéseket és porékáinknak oda leendő bémvitéseket keményen meg tiltotta, a' Pruffziai Király pedig világosan ki jelentette, hogy a' Tilsi békeszerződés szerént, nemcsak minden kikötőhelyei bezárolhatnak hajóink előtt, hanem ezen kívül minden Anglia és Pruffzia Or-

szágok közt való kereskedésnek egészen meg kell szünni. Utollyára, így szólónak azon Londoni tudósítások, Mi lett a' mi Nemzetünk ditsőffégből és hatalmából, a' melly kevés idővel onneklötte még Európának politica mérő serpenyőjét hatalmas kezében tartotta'

A' Journal de l'Empire nevezetű Francia Ország Zsurnálnak 15-ik Octoberi darabja Anglia állapotjáról így szól: „Egy Máltából jött hajó azt az új hirt hozta hozzánk, hogy a' Fényes Portához követségbe küldetett Sir Arthur Paget Constantzinápolyba bé nem botsattatott, és hogy a' Marokkói Császár a' Frantziáknak kedvéért meg tilalmazta, hogy a' Gibraltarban lévő Anglus katona őrizetnek semmi féle eleséget ne legyen szabad vinni az ő Birodalmából.

Irláudiában mai napiglan sem állítatott egészen helyre a' tsendéffég, még most is mutogattya magát imitt amott a' pártosság lelke. De még is fzerentsés volt a' Kormányzók azoknak le tsendesítésekben, hol erővel, hol szép móddal. — A' múlt October kezdetében egy új őszve esküves nyilatkozott ki ezen Orzágnak egyik Grófságában még pedig következő módon. — Egy Királyhoz hiv lakos egy barátjához hivatlan vendégegre menvén azon falusi jószágába, mellyet ez néhány hetekkel annak előtte vett vala, es a' hová a' nevezetesebb őszve esküttek is hivattattak több dárnákkal oliv szín alatt, hogy a' vendéglő gazdat vett jószágának hirtokába bé iktassák. A' szép mezőség es a' jó bor olly nagy örömet gerjeztettek a' férfiak szívben, hogy még a' Serifek-

nek, az az, a' vezérjeknek egészségéért is ki üresítettek egynéhány poharat; ellenben a' dámáknak sziveket hizelkedő beszédei, és maga viselete által annyira magához vonta a' Király hive, hogy azok férjeiket pártoskodást tárgyazó feltételeiktől egészen el vonták:

Portugallia.

Ezen Országnak jelenvaló környülállásairól következőképen szól a' Párisi Argus nevezetű Zsurnál: „Azok az új hírek, a' mellyeket a' Monitor Lisszabonáról tegnap (az az, October 16-ikán.) ki adott, későbbiek azoknál, a' mellyeket a' több Frantzia Zsurnálok ki adtak, és még is semmi bizonyost nem tartanak a' Portugalliai Regens herczegnek Braziliába lett meneteléről. Tsalhatatlan bizonyosága annak, hogy azok a' hírek nem voltak bizonyos fundamentumon épülve. Azonközben a' Monitor ezen tikkelyének kiadásában is nyughatatlankodtató jelei találtatnak a' Regens herczeg maga meg határozásáról, és a' Bragancaizai Ház jövendöbéli sorsáról. Hogyha ezen herczeg azon maga könnyen engedősége által, mellyet a' múlt században az Angliai Fürmánszéknek minden plantumaiban mutatott, magát el ragadtatni engedte, bizonyoslan meg fog Európában való uralkodása szünni.“

„Nem vizsgállyuk nfi azt itt, minémü következései lennének ezen Királyi Familia Európából való ki vándorlásának, a' mellyek azt az ő birtokainak közepette, minden vissza jövetelre való reménység nélkül érdekelnék. a' melly birtokat

a' politikus mérő serpenyőben csak földjének termésire nézve nyomhatnak valamit. Sokkal nagyobb szolgaságba vetné azt Anglia 'Américában mint vetette Európának Izáraz részében — Hogyha ennekelőtte Portugalliának politikája azt kívánta, hogy Spanyol Ország ellenségeskedése ellen Anglia barátságát és segedelmét keresse, akkor még voltak arra némínémü jussai, valameddig lehetéges volt a' veszedelem és a' reménylett segedelem hathatos, addig mindenkor hasznos volt az Angliától való vedelmeezes. De régtől fogva fundamentom nélkül való a' Spanyol Ország nagyra vágyodásától való félelem, és mivel most Spanyol Országának Francia Orszaggal köz ügye vagyon, minden esetre haszontalan volna az Angliától kívánt segedelem. Angliának óltalma Portugalliának romlását siettetné, és ez is elegendő okot szolgáltatathatna azon Országának arra, hogy a' Izáraz Európa mellé álljon, és le mondjon azon szövetségről, a' melly újobban egy Európai uralkodó széket le ront."

(A' többi következik.)

Uj Talalmányok.

Itt Bécsben az Urak útzájában (in der Herrengasse) Kupfer Károly Könyváros boltjában, egy olly új tséplő alkotmánynak rajzolatja találtatik, mellynek segedelmével hat ember annyit ki tsépelhet egy napon, mint 18 ember a' közönséges tséplővel. — Ezt a' tséplő alkotmányt Angliai Országban egy Meikel nevezetű Mechanicus találta, Svéciában Brunion meg jobbitot-

ta, 'a némely változás tételekkel mostani formájában ki adta. Olly formán van készítettve, hogy viz, lovak vagy ökrök által is mozgásba tenni, 's annál fogva az emberek által való munkát is meg kevesíteni lehet. Itt Bécsben, a' Rossau nevezetű külső városban Jobst Sebestyén tud és szokott illy tséplő alkotmányt készíteni.

Szaltzburgi lakos Ziller Antal egy olly magvető alkotmányt talált fel, mely oly végre, és olly formán van készítve, hogy minden elvettendő mag jól ki számlált közben a' föld alá tétetődjék. Egy négy szegű lábnyomni földbe 32 mag esik abból bé. — Két elztendőttől fogva ennek fel találója szántó földjeinek műveltetésekben igen nagy haszonnal él, mellyek sokkal többet termettek, mint a' közönséges vetés által. — Minthogy néhány Német Országi új falusi gazdák az elvettendő magnak ültetését azért javasolják leginkább, mivel kevés magból is bőv termést lehet várni: az olly alkotmánynak fel találása, és közönségessé való tétele, melly által a' magok elültetését meg rövidíti és meg könnyebíti, igen hasznos talalmány, és kívánni szükséges, hogy az minden mezzei gazda kezén forogjon.

Itt Bécsben egy új Dédalus találatott Degen Jakab ide való Órásmester személyében, a' ki olly repülő alkotmányt talált és készítet, mellynek segedelmével akárki is bátran repülhet. De valamint több illy forma új eszközök, úgy se sem mehetett még arra a' tökéletességre, hogy annak segedelme által a' repülő személy a' mikor nékie tartzik, a' levegőbe fel emelkedhessen, és a'

repülő nehézségét maga viselhette. Ezzel egy font mássa kívántatik, az az olly nehézségű font, mely egyenlő mértékű legyen a' repülni akaró testtel; következésképen a' test, és az alkotmány nehézsége nem egyarányúak, mivel mihelyt nyugodalomban vannak a' szárnyak, azonnal aláfelé megyen a' repülő, hogyha pedig szárnyait mozgatya, fellyebb emelkedik. De így is igen hasznos talalmány ez és jövődöben nagyobb tökéletességre lehet vinni.

Francia Országban Lyon nevezetű városában (Lugduni Gallorum) egy Philorier nevű tudós ember, egy olló hajót talált fel és készített, mellyenn a' leg sebesebb folyóviz ellenébe is hajókázni, és akármelly terhes legyen ez, 50 minutum alatt 6000 lépésnre lehet felfelé evezni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Tudósítás.

Ama nagy érdemű Tudós Hazafi, Tisztelendő Fejér György Ur, közelebb Székes Fejérváronn a' Theológiának Professora, adott ki a' minap Magyar nyelven egygy Anthropológiát, mellyet akárki gyönyörűséggel olvashat. Ennek meg olvasása engemet arra ébresztett, hogy mellé fordítsam a' híres Villaume' ezen titulusú könyvét Geschichte des Menschen. Ha valaki tzelözött ki adására, kérem engedje nékem által, melyhez ezennel hozzá fogok a' harmadik kiadás szerént. Ha élek a' jövő esztendőben a' Magyar Közönségnek kezébe adom.

Kovács Sámuel
Csákvári Predikátor.

D. D. S.